

Jak się nazywasz?

Comment t'appelles-tu?

Salut! (Cześć!)

Witam Cię bardzo serdecznie na moim internetowym kursie języka francuskiego. Wbrew pozorom francuski nie jest taki trudny, czyli nie taki diabeł straszny, jak go malują!

Mam na imię Małgosia i jestem nauczycielką tego pięknego języka. Uwielbiam język francuski (czyli français), jak również Francję, która jest bardzo różnorodnym i ciekawym krajem. Zdradzę Ci, że szczególnie podoba mi się Bretania, to taki region w północno-zachodniej Francji.

Nauczanie francuskiego przynosi mi wiele satysfakcji. Bardzo lubię uczyć, a przy okazji przedstawiać moim uczniom kulturę Francji i obyczaje jej mieszkańców. Naukę języka obcego można moim zdaniem porównać do podróży w nieznaną, ciekawą stronę. Gdy poznajemy mowę innych ludzi, wchodzimy w ich kulturę, tradycję, codzienność. Zaczynamy inaczej na nich patrzeć, zmieniamy swoje wyobrażenia o nich, a przy okazji tej podróży wzbogacamy samych siebie o nową wiedzę i nowe doświadczenia. Czyż nie jest to fascynująca przygoda?

Chciałabym Cię zaprosić do takiej językowej podróży, która choć wymaga trochę wysiłku, jest bardzo wciągająca, odkrywczą i przede wszystkim daje wiele satysfakcji. Możesz przekonać się o tym np. gdy usłyszysz wiele znanych francuskich zwrotów i je zrozumiesz, jak "passé", "pret-a-porter", "faux pas" i wiele innych zapożyczeń z francuskiego, często używanych w naszym języku. Jestem pewna, że ta przygoda Ci się spodoba i sprawi, że będziesz z chęcią uczył lub uczyła się języka francuskiego!

A więc... Zaczynamy!

Leçon 1, Sujet: Comment t'appelles-tu?

Lekcja 1, Temat: Jak się nazywasz?

Na początku powinieneś umieć powiedzieć kilka zdań o sobie - jak się nazywasz, skąd pochodzisz, gdzie mieszkasz. Na przykład możesz poznać kogoś zupełnie przypadkiem na wakacjach, kto mówi po francusku. Mi się to przytrafiło zeszłego lata podczas wakacji nad Bałtykiem. Zupełnie przypadkiem usłyszałam francuską mowę! I tak poznałam kilku Francuzów i Francuzek z Tours (bardzo ładne miasto w północno-środkowej Francji). Jest więc całkiem możliwe, że i Ty usłyszysz kogoś mówiącego po francusku podczas wakacji.

I możesz wtedy powiedzieć:

Salut! Je suis...

Cześć! Ja jestem... (tutaj podajesz swoje imię)

Lub:

Salut! Je m'appelle...

Cześć! Nazywam się... / Mam na imię...

Ja powiem:

Salut! Je suis Małgosia. - Cześć! Jestem Małgosia.

je - ja

suis - jestem

Je suis - Ja jestem

Lub:

Salut! Je m'appelle Małgosia. - Cześć! Nazywam się Małgosia. / Mam na imię Małgosia.

Je m'appelle... - Nazywam się... / Mam na imię...

Uwaga!

W języku francuskim, w przeciwieństwie do polskiego, musimy ZAWSZE użyć zaimka, jeśli określamy osobę za jego pomocą. Zaimki to słówka takie jak "ja", "ty", "my", "one" itp. Po polsku mogę powiedzieć "Jestem Małgosia", zamiast używać całego zdania "Ja jestem Małgosia". Ale we francuskim nic z tego, muszę powiedzieć całym zdaniem:

Ja jestem...

Ja nazywam się...

Zaimkiem jest tutaj "ja" (bo mówię o sobie), czyli po francusku "je" (wymawiaj [ży]). Powiem więc tak:

Je suis Małgosia.
Je m'appelle Małgosia.

A jak Ty powiesz? Wstaw po prostu swoje imię:

Je suis...
Je m'appelle...

Świetnie, umiesz się już przedstawić! Teraz nauczę Cię, jak spytać się kogoś, jak ma na imię. Ja spytałabym Cię w ten sposób:

Comment t'appelles-tu?

Jak się nazywasz? / Jak masz na imię?

comment - jak
tu - ty
t'appelles - się nazywasz

W języku potocznym, nieformalnym, wśród przyjaciół można usłyszeć to pytanie w następującej formie, umieszczając słowo pytające na końcu zdania:

Tu t'appelles comment?

Jak się nazywasz? / Jak masz na imię?

Wiesz już jak odpowiedzieć:

Je m'appelle... (tutaj podaj swoje imię).

Możesz również powiedzieć najpierw jak Ty się nazywasz i od razu spytać się swego rozmówcy: "A ty?" (czyli w domyśle "A ty jak się nazywasz?").

Na przykład:

Je m'appelle Ania et toi?

Ja nazywam się Ania, a ty?

lub:

Je suis Ania et toi?

Jestem Ania, a ty?

et toi? - a ty?

Co odpowiesz na to pytanie?

A teraz spytaj się np. mamy, taty, siostry, kolegi, koleżanki jak się nazywają. Użyj dwóch przedstawionych wyżej sposobów: najpierw spytaj się jak się nazywają, a potem spytaj się o to samo, ale powiedz na początku, jak Ty masz na imię.

Jeśli umiesz już się przedstawić i zapytać inną osobę o imię, teraz można dodać inne informacje, aby kontynuować rozmowę. Powiedzmy teraz jakiej jesteście narodowości:

Je suis polonais.

Jestem Polakiem.

polonais - Polak, polski

A kobieta powie:

Je suis polonaise.

Jestem Polką.

Jeśli mamy rodzaj żeński, musimy dodać "e" na końcu wyrazu "polonais", aby wyszła nam forma żeńska, czyli "Polka". W wymowie co prawda wyszedł nam "polonez", ale słowo to oznacza "Polkę"! Chyba wpada w ucho, prawda?

Ja powiem: "Je m'appelle Małgosia. Je suis polonaise". A Ty jak powiesz?

.....

Teraz wypada powiedzieć gdzie mieszkamy, tak więc na przykład ja powiem:

J'habite à Poznań.

Mieszkam w Poznaniu.

W tym zdaniu "je" czyli "ja" zredukowało nam się do "j' " ("j" plus apostrof) ponieważ mamy w tym przypadku do czynienia z wyrazem zaczynającym się na literkę "h" - "habiter" ("mieszkać"). "H" we francuskim nie jest wymawiane, więc żeby ułatwić wymowę, "je" przed niewymawialnym "h", jak również samogłoskami, redukuje się do "j' ". Wydaje Ci się to trudne? Pomyśl, że Francuzi, którzy uczą się języka polskiego, napotykają większą trudność, gdy muszą wymówić "h", czyli muszą się nauczyć wymawiać dźwięk, którego nawet nie mają w swoim języku!

Także zamiast:

Je habite à... (Mieszkam w...), co jest niepoprawne!

powiemy:

J'habite à... (Mieszkam w...)

Prawda, że łatwiej wymówić?

Wymowa "j'habite" jest troszkę śmieszna, wielu osobom kojarzy się z żabami! A jak żaby i Francuzi, to oczywiście przychodzi nam na myśl stereotyp "żabojada" oraz żabich udek na francuskich stołach. Powiem Ci jako ciekawostkę, że oni wcale tego na co dzień nie jedzą! Ale można sobie skojarzyć tę wymowę z żabą i to francuską żabą :)

Ale wróćmy do naszej lekcji - teraz Ty mi powiedz, gdzie mieszkasz!

Jeśli np. mieszkasz w Warszawie, powiesz:

J'habite à Warszawa.

Jeśli natomiast w Krakowie, powiesz:

J'habite à Kraków.

Nazwę miasta możemy przetłumaczyć, o ile ma ona swój francuski odpowiednik, albo zostawić ją w wersji oryginalnej. Akurat nazwy Warszawa i Kraków mają dość znane odpowiedniki francuskie, zresztą bardzo do siebie podobne.

Varsovie

Warszawa

Cracovie

Kraków

Tak więc jak powiesz "Mieszkam w Warszawie/Krakowie" używając nazw tych miast po francusku?

J'habite à Varsovie.

J'habite à Cracovie.

Teraz dowiesz się, jak się spytać, gdzie mieszka Twój rozmówca. Zadamy pytanie: "Gdzie mieszkasz?". Oczywiście można się o to spytać mówiąc, gdzie się samemu mieszka (J'habite à...) i dodając "a ty?", czyli tak samo jak w przypadku: "Je suis Małgosia et toi?". Ja się więc Ciebie spytam tak:

J'habite à Poznań et toi? - Mieszkam w Poznaniu, a ty?

W domyśle mamy "a ty gdzie mieszkasz?".

Natomiast pytanie "Gdzie mieszkasz?" będzie brzmiało następująco:

Où habites-tu?

Gdzie mieszkasz?

où - gdzie

(où wymawiamy jak [u])

Zwróć uwagę, że nad "u" jest ukośna kreska, czyli akcent. Ja go nazywam akcentem na Szczecin :) Jest też akcent w drugą stronę, czyli na Suwałki :) Możesz wykorzystać moją metodę, aby łatwiej zapamiętać akcenty we francuskim, bo w dalszych lekcjach pojawi się ich dość sporo.

tu habites - ty mieszkasz

Można również śmiało połączyć zdania: "(Ja) mieszkam w Poznaniu, a ty?" oraz "Gdzie (ty) mieszkasz?". Uzyskamy w ten sposób jedno zdanie: "(Ja) mieszkam w Poznaniu, a ty gdzie

mieszkasz?". Oto zdanie francuskie:

J'habite à Poznań et toi? + Où habites-tu?

razem nam daje:

J'habite à Poznań et toi, où habites-tu?

Ja mieszkam w Poznaniu, a ty gdzie mieszkasz?

"et toi?" jest tutaj takim podkreśleniem: "a ty, gdzie ty mieszkasz?"

Powiedz teraz gdzie mieszkasz, odpowiadając na moje pytanie:

Où habites-tu? (pytanie z inwersją)

Które w języku potocznym mogą zadać w następujący sposób (umieszczając słówko "où" na końcu zdania):

Tu habites où?

Gdzie mieszkasz?

.....

Umiesz już powiedzieć gdzie mieszkasz i zapytać o to rozmówcę. Teraz możesz jeszcze dodać, że pochodzisz z Polski. Możesz oczywiście powiedzieć: "Jestem Polakiem/Polką" czyli:

Je suis polonais. - Jestem Polakiem.

Je suis polonaise. - Jestem Polką.

Ale też możemy dosłownie powiedzieć "Pochodzę z Polski", co w języku francuskim brzmi tak:

Je viens de Pologne.

Pochodzę z Polski.

je - ja (to już wiesz!)

viens - pochodzę (to jest nieregularny w języku francuskim czasownik "pochodzić")

de - z

Pologne - Polska

Ja powiem również: "Je viens de Pologne".

Jeśli natomiast ktoś pochodzi z innego kraju, to w miejsce "Pologne" wstawi po prostu nazwę tego kraju, np.:

Je viens de France.

Ja pochodzę z Francji.

Je viens d'Italie.

Ja pochodzę z Włoch.

Je viens d'Allemagne.

Ja pochodzę z Niemiec.

Czy widzisz jakąś różnicę w dwóch ostatnich zdaniach, jeśli porównamy je ze zdaniem "Je viens de Pologne"?

Przypomnij sobie, czego się dowiedziałeś przy zdaniu "J'habite à..." (Mieszkam w...) - "je" straciło "e" przed niewymawialnym "h" i przed wymawianą samogłoską "a". W miejsce tego usuniętego "e" wstawiliśmy za to znak apostrofu: " ' ".

W przypadku zdań: "Je viens d'Italie" oraz "Je viens d'Allemagne", "de" również straciło swoje "e" przed... samogłoską! A więc uwaga - kiedy po końcowym "e" w zaimkach (np. "je"), przyimkach (np. "de" w powyższych zdaniach) i rodzajnikach (o nich będzie mowa w kolejnych lekcjach) następuje wyraz zaczynający się na samogłoskę lub na "h", którego nie wymawiamy, wtedy "e" wypada i zamiast niego pojawia się znak " ' ". Zjawisko to nosi nazwę elizji, a jego celem jest ułatwienie wymowy takiego połączenia dwóch wyrazów.

Z elizją mamy do czynienia w poznanych już zdaniach:

J'habite à Poznań. - Mieszkam w Poznaniu.

ZAMIAST: "Je habite à Poznań", co jest zdaniem niepoprawnym i nawet trudniejszym w wymowie niż prawidłowe "J'habite à Poznań"

oraz:

Je viens **d'**Italie. - Pochodzę z Włoch.

(nieprawidłowe byłoby: "Je viens de Italie")

Je viens **d'**Allemagne. - Pochodzę z Niemiec.

(nieprawidłowe: "Je viens de Allemagne")

Ale mamy oczywiście:

Je viens **de** France. - Pochodzę z Francji.

Je viens **de** Pologne. - Pochodzę z Polski.

Tutaj w "de" nie wypada "e", ponieważ za nim stoją słowa zaczynające się na litery "f" i "p", a więc spółgłoski!

Aby dowiedzieć się, skąd pochodzi Twój potencjalny rozmówca, musisz oczywiście umieć zadać mu pytanie, skąd pochodzi. Będzie to po prostu pytanie: "Skąd pochodzisz?". Na początku tego pytania mamy wyraz "skąd", czyli:

d'où - skąd

d'où = de ("z") + où ("gdzie")

Mamy tutaj również do czynienia z elizją w krótkim słowie "de" - na końcu wypada "e", które stoi przed "o" zaczynającym słowo "où". Spójrz, jak łatwo można sobie skojarzyć, co oznacza "d'où", skoro "de" znaczy "z", a "où" to "gdzie". Razem "d'où" dosłownie znaczy "z gdzie...", co jest oczywiście niepoprawne, bo tak się nie mówi, ale od razu przychodzi nam na myśl słowo "skąd".

Wracając do pytania "Skąd pochodzisz?". Wiemy już, że "skąd" to "d'où", teraz trzeba podać osobę, tutaj mamy "ty", czyli "tu" i czasownik "pochodzisz", taka sama forma jak w przypadku pierwszej osoby, czyli "viens" (taka sama pisownia i taka sama wymowa). Całe zdanie brzmi następująco:

D'où viens-tu?

Skąd ty pochodzisz?

Można powiedzieć oczywiście:

Je viens de Pologne et toi, d'où viens-tu?

Ja pochodzę z Polski, a ty skąd pochodzisz?

W mowie codziennej można także usłyszeć typowe dla języka potocznego przedstawienie słowa pytającego:

Tu viens d'où?

Skąd pochodzisz?

Twój rozmówca może odpowiedzieć na przykład:

Je viens de France.

Je viens d'Italie.

Je viens d'Allemagne.

Jak na pierwszą lekcję wystarczy, musimy sobie teraz to wszystko powtórzyć i poukładać. W tym celu zadam Ci kilka pytań, a Ty proszę odpowiedz na nie, ale starając się nie patrzeć wyżej!

Je suis Małgosia et toi, comment t'appelles-tu?

.....

J'habite à Poznań. Où habites-tu?

.....

Je viens de Pologne et toi, d'où viens-tu?

.....

Mam nadzieję, że poradziłeś sobie bez większych problemów. Jeśli jednak coś w tej lekcji wydało Ci się niejasne, po prostu zrób sobie chwilę przerwy, a potem wróć do tego niejasnego fragmentu i przeczytaj go jeszcze raz.

A jeśli wszystko z tej lekcji rozumiesz, to mam dla Ciebie świetną wiadomość. W nauce każdego nowego języka obcego, nie tylko francuskiego, najtrudniejsze jest zrobienie pierwszego kroku, a Ty ten krok już masz za sobą! Wiadomo, to nie oznacza, że teraz będziesz mieć już z górki, ale jesteś na pewno bliżej biegłej znajomości francuskiego, niż przed rozpoczęciem tej pierwszej lekcji :)

Pamiętaj, że w nauce języka obcego liczy się przede wszystkim systematyczność. Ucz się systematycznie, a Twój wysiłek na pewno zaowocuje i nawet się nie spostrzeżesz, jak zaczniesz płynnie mówić po francusku. W końcu nawet ja zaczynałam kiedyś od pierwszej lekcji, nic wcześniej nie umiejąc :)

Bardzo ważne są ćwiczenia, które utrwalają poznaną wiedzę. Do każdej lekcji znajdziesz ich kilka - pamiętaj, aby zawsze zrobić je wszystkie. Dzięki ocenom z ćwiczeń będziesz wiedzieć, czy daną lekcję oznaczyć już sobie jako "przerobioną", czy jeszcze "do powtórzenia".

Zanim przejdziesz do ćwiczeń, powtórz sobie wszystkie zdania, które poznałeś w tej lekcji, układając dialog, jaki mógłbyś przeprowadzić z nowo poznaną osobą np. podczas wakacji we Francji.

Powodzenia i do następnego spotkania w kolejnej lekcji!

Alors, à bientôt! (A więc do zobaczenia/do usłyszenia już niebawem/wkrótce!)

Alors, à bientôt!

A więc do zobaczenia/do usłyszenia już niebawem/wkrótce!

Małgosia

Dodatek: Zasady wymowy dla liter i sylab występujących w tej lekcji

j czytamy jak "ż" (np. **je** m'appelle...)

ui czytamy jak "ti" (np. je **suis**...)

czytamy jak "ü", podobnie jak w języku niemieckim, tego dźwięku nie ma w języku polskim, ale wymawiając **u** go, usta ustawiamy jak w wymowie polskiego "u" wysuwając mocno usta do przodu i teraz próbujemy wymówić "i" (np. comment **tu** t'appelles?)

en czytamy prawie jak polskie "ą" (np. comment...?)

an czytamy również jak polskie "ą" (np. **français**)

ien podobne do polskiego "ę", ale wymawiane bardziej "przez nos" (np. je **viens** de Pologne)

gn czytamy jak polskie "ń" (np. Pologne)

-e -e, -s oraz -es na końcu wyrazu jest nie wymawiane (np. **je** m'appelle..., tu t'appelles... , je suis..., je viens

-es de..., j'habite à Varsovie), z reguły końcowe spółgłoski oraz samogłoski nieakcentowane (czyli bez akcentu

-s na Szczecin czy na Suwałki :) są nieczytane

-t -t na końcu wyrazu również jest niewymawialne (np. comment...? oraz w wyrazie "et", który jest spójnikiem i znaczy "i" albo "a")

c "c" w poznanym wyrazie "comment" stoi przed "o" i jest wymawiane jako [k]

oi czytamy jak "ła" (np. je m'appelle Małgosia et **toi**?)

h h (samo h) nie jest wymawiane (tu **habites** à...), jeśli mamy do czynienia z "ch" to wymowa jest zbliżona do polskiego [sz] (np. **chanter** - śpiewać [sząte])

- r** francuskie "r" jest oczywiście charakterystyczne! Ale nie tak trudno nauczyć się je wymawiać. Wystarczy trzymać język za zębami, tyle że dolnymi przednimi i próbować wymówić "r". Jeśli nie uda Ci się nauczyć wymawiać "r" francuskiego (zwanego paryskim), nic nie szkodzi, wielu Francuzów wymawia także takie "zwykłe" "r", ale jest ono mniej "wibrujące" i "łżejsze" niż polskie :)
- ai** czytamy prawie jak "e" (np. fran**ç**ais - Francuz / francuski)
- s-** -s- pomiędzy dwiema samogłoskami czytamy jak [z] (np. polonaise [polone**z**], française [frą**z**e])

Informacja o interpunkcji

Na koniec mam dla Ciebie informację, którą dobrze jest zapamiętać. Otóż w języku francuskim przed znakami takim jak ? ! : ; stawia się spację (odstęp). Jest to zasada dotycząca tekstów drukowanych. Należy o niej wiedzieć tworząc różnego rodzaju formalne teksty w języku francuskim. Jeśli więc piszesz do kogoś maila czy list, pamiętaj o spacji przed znakami zapytania i wykrzyknikami. Jednak dla osób początkujących w nauce jest to rzecz pomniejszej wagi i dla uniknięcia zamieszania przyjmuję w kursie taki zapis, jaki mamy w języku polskim, a więc bez spacji. Wynika to z mojej praktyki, gdyż prowadząc zajęcia ze studentami romanistyki, wśród których jest wielu przyszłych tłumaczy czy pisarzy, kładę nacisk na zapis ze spacją, ale na lektoratach i kursach językowych jedynie o nim wspominam, traktując jako rzecz drugorzędną.

Ściąga

Podstawowe pytania i odpowiedzi

Comment t'appelles-tu?	Jak się nazywasz? Jak masz na imię?
Je m'appelle...	Ja nazywam się...
Je suis...	Ja jestem...

Où habites-tu?	Gdzie ty mieszkasz?
J'habite à Varsovie.	Ja mieszkam w Warszawie.
J'habite à Cracovie.	Ja mieszkam w Krakowie.
J'habite à Poznań.	Ja mieszkam w Poznaniu.
J'habite à Paris.	Ja mieszkam w Paryżu.

D'où viens-tu?	Skąd ty pochodzisz?
Je viens de Pologne.	Ja pochodzę z Polski.
Je viens de France.	Ja pochodzę z Francji.
Je viens d'Allemagne.	Ja pochodzę z Niemiec.

Inne słowa i wyrażenia poznane w lekcji

Salut!	Cześć!
À bientôt!	Do zobaczenia wkrótce!
polonais	Polak, polski (przymiotnik, np. język polski)
polonaise	Polka, polska (przymiotnik)
français	Francuz, francuski (przymiotnik, np. język francuski)
française	Francuzka, francuska (przymiotnik)
Pologne	Polska

France Francja
Allemagne Niemcy (liczba pojedyncza!)
Italie Włochy (również liczba pojedyncza!)

